

2.6.6 Με ποια κριτήρια θα αναθέσω τη σύμβαση;

Η ανάθεση της σύμβασης γίνεται κατόπιν αξιολόγησης των προσφορών των κατάλληλων υποψηφίων, δηλαδή των υποψηφίων που κρίθηκαν ότι πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Στο στάδιο της ανάθεσης της σύμβασης, η αξιολόγηση γίνεται με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς η οποία σύμφωνα με τη Νομοθεσία μπορεί να αναδειχθεί με ένα από τους δύο πιο κάτω τρόπους:

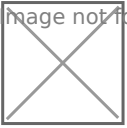
- βάσει της τιμής ή του κόστους
- βάσει της τιμής - ποιότητας

Μια καλή πρακτική για την αξιολόγηση των προσφορών, προκειμένου να επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, είναι αυτή των δύο φάσεων αξιολόγησης, δηλαδή της τεχνικής και της οικονομικής. Η επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς στη περίπτωση αυτή γίνεται με τα παρακάτω βήματα:

- *τεχνική αξιολόγηση*, βαθμολογείται η τεχνική αξία των προσφορών βάσει επιμέρους κριτηρίων (εκτός αυτών που σχετίζονται με την προσφερόμενη τιμή). Ο καθορισμός των επιμέρους κριτηρίων καθώς και η σχετική βαρύτητά τους πρέπει να καθορίζονται στα έγγραφα διαγωνισμού.
- *οικονομική αξιολόγηση*, υπολογίζεται το συγκριτικό κόστος κάθε προσφοράς σε σχέση με τη χαμηλότερη προσφερθείσα τιμή.
- *τελική κατάταξη προσφορών*, γίνεται βάσει της τελικής βαθμολογίας των προσφορών η οποία προκύπτει από τη στάθμιση της τεχνικής αξίας (βαθμολογία

τεχνικής αξιολόγησης) με την προσφερόμενη τιμή (συγκριτικό κόστος προσφοράς). Ο συντελεστής στάθμισης της τεχνικής αξίας με την προσφερόμενη τιμή πρέπει να καθορίζεται στα έγγραφα διαγωνισμού.

Το επόμενο παράδειγμα επεξηγεί τον τρόπο χρήσης της αξιολόγησης των δύο φάσεων για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

Παράδειγμα 2-17: Χρήση αξιολόγησης δύο φάσεων για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς

Πρώτο βήμα: Τεχνική αξιολόγηση

- Οι συντελεστές βαρύτητας όλων των κριτηρίων εκφράζονται σε ποσοστά επί τοις εκατό και επομένως το άθροισμά τους είναι 100.
- Η βαθμολογία κάθε επιμέρους κριτηρίου καθορίζεται σε 100 βαθμούς το ανώτερο.
- Η βαθμολογία κάθε επιμέρους κριτηρίου σταθμίζεται με τον συντελεστή βαρύτητας του κριτηρίου αυτού και στρογγυλοποιείται στα 2 δεκαδικά ψηφία.
- Προσθέτοντας το σταθμισμένο βαθμό κάθε επιμέρους κριτηρίου της κάθε ομάδας προκύπτει η συνολική βαθμολογία της ομάδας.
- Το άθροισμα των βαθμολογιών των ομάδων αποτελεί τον τελικό βαθμό τεχνικής αξιολόγησης (T).
- Οι τελικοί βαθμοί των Τεχνικών Προσφορών καταγράφονται και αιτιολογείται επαρκώς η δοθείσα βαθμολογία.

Με την ολοκλήρωση των πιο πάνω σταδίων αξιολόγησης, το Αρμόδιο Όργανο Ανάθεσης λαμβάνει απόφαση για απόρριψη ή όχι των προσφορών. Για τις προσφορές που κρίθηκαν αποδεκτές από το Αρμόδιο Όργανο Ανάθεσης αποσφραγίζεται η Οικονομική Προσφορά.

Δεύτερο βήμα: Οικονομική αξιολόγηση

Για τη βαθμολόγηση των οικονομικών προσφορών υπολογίζεται το συγκριτικό κόστος K κάθε Προσφοράς ως εξής:

Οικονομική Προσφορά Μειοδότη

$$K = \frac{\text{Προσφορά Μειοδότη}}{\text{Χαμηλότερη Προσφορά}} \times 100$$

Αξιολογούμενη Οικονομική Προσφορά

όπου ως Αξιολογούμενη Οικονομική Προσφορά ορίζεται το συνολικό ποσό έναντι του οποίου ο Προσφέρων προτίθεται να υλοποιήσει τη σύμβαση και ως Οικονομική Προσφορά Μειοδότη η προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή.

Εάν η χαμηλότερη τιμή είναι 300.000 Ευρώ, τότε μια προσφορά με τιμή 320.000 Ευρώ, θα βαθμολογηθεί, ως εξής:

Συγκεντρωτικά, οι αποφάσεις σχετικά με το σχεδιασμό του σταδίου ανάθεσης της σύμβασης, που θα πρέπει να ληφθούν από τις Αναθέτουσες Αρχές στο επίπεδο χάραξης της στρατηγικής αξιολόγησης, είναι:

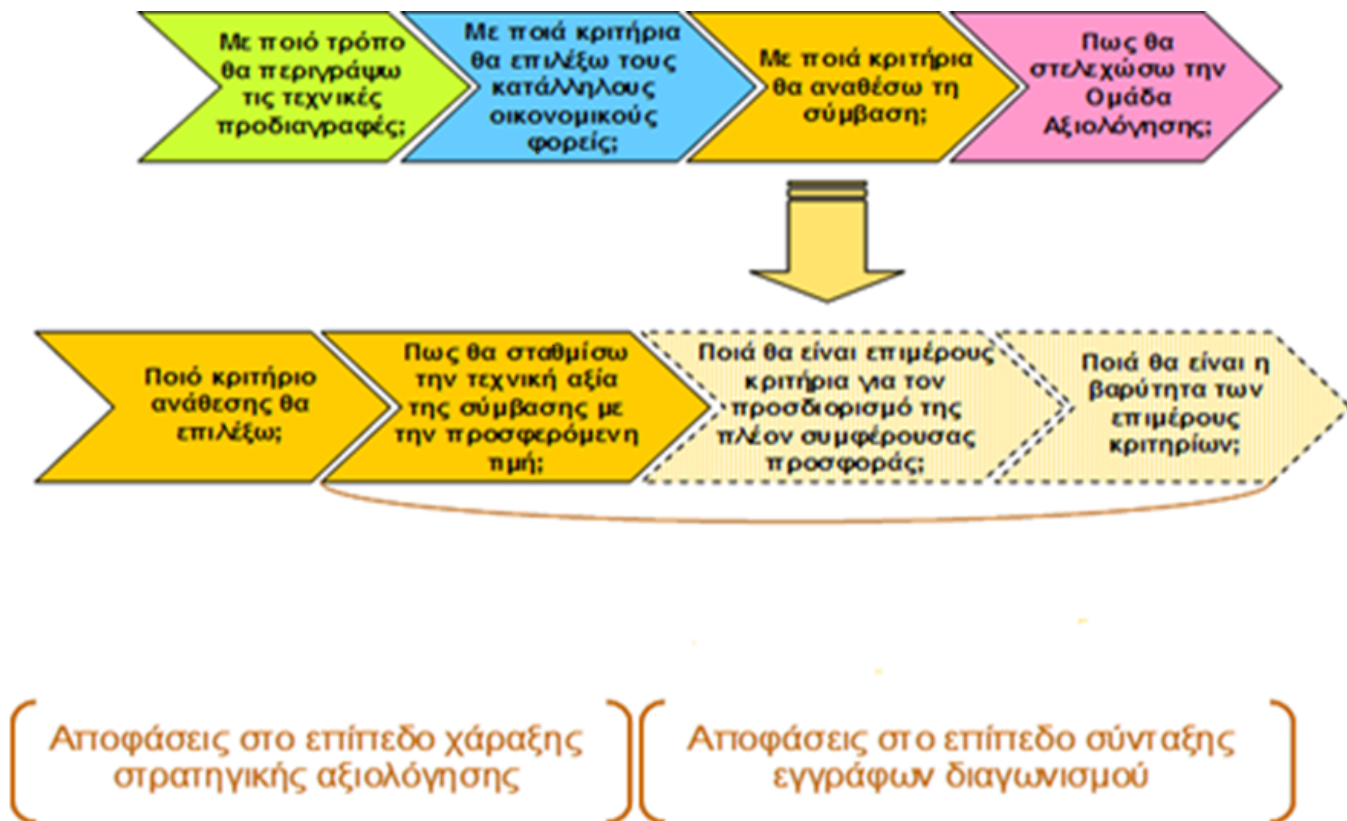
- επιλογή τρόπου ανάδειξης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς (βάσει της τιμής ή του κόστους, βάσει της τιμής - ποιότητας)
- στάθμιση τεχνικής αξίας με την προσφερόμενη τιμή *(αφορά μόνο την περίπτωση που θα επιλεγεί ως κριτήριο ανάθεσης η πλέον συμφέρουσα βάσει τιμής-ποιότητας, προσφορά)*

Ενώ, οι αποφάσεις που προτείνεται να ληφθούν κατά τη φάση της σύνταξης των εγγράφων διαγωνισμού, είναι:

- επιλογή επιμέρους κριτηρίων ανάθεσης και των συντελεστών βαρύτητας των κριτηρίων αυτών *(αφορά μόνο την περίπτωση που θα επιλεγεί ως κριτήριο ανάθεσης η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής-ποιότητας)*
- καθορισμός της μεθόδου και των παραμέτρων που θα χρησιμοποιηθούν για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής *(αφορά την περίπτωση που θα επιλεγεί ως κριτήριο ανάθεσης η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει κόστους)*

Οδηγίες για την αντιμετώπισή των δύο αυτών ζητημάτων δίνονται στο [Κεφάλαιο 3](#) του Οδηγού.

Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζεται το σύνολο των αποφάσεων που θα πρέπει να ληφθούν για το σχεδιασμό του σταδίου της ανάθεσης της σύμβασης και η διάκριση του επιπέδου λήψης των αποφάσεων αυτών.

Σχήμα 2-5: Αποφάσεις σταδίου ανάθεσης της σύμβασης και επίπεδο λήψης τους

Επιλογή κριτηρίου ανάθεσης

Οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις, μετά από μια ανοικτή, ή κλειστή ή με διαπραγμάτευση (με ή χωρίς δημοσίευση προκήρυξης) διαδικασία, βάσει της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς είτε βάσει της τιμής ή του κόστους, είτε βάσει της τιμής - ποιότητας.

Στην περίπτωση που επιλεγούν οι διαδικασίες που παρατίθενται πιο κάτω, η σύμβαση ανατίθεται αποκλειστικά βάσει του κριτηρίου ανάθεσης της προσφοράς το οποίο παρουσιάζει τη βέλτιστη σχέση τιμής - ποιότητας:

- η διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου
- διαδικασία σύμπραξης καινοτομίας

Στην περίπτωση ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, οποιαδήποτε διαδικασία κι αν θα χρησιμοποιηθεί, πρέπει να εφαρμόζεται το κριτήριο βέλτιστης σχέσης τιμής-

ποιότητας καθώς η νομοθεσία αναφέρει ρητά ότι δεν δύναται να χρησιμοποιείται ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης η τιμή ή το κόστος, εκτός βέβαια αν συντρέχουν αιτιολογημένοι λόγοι τους οποίους λαμβάνει υπόψη η Αναθέτουσα Αρχή για την κατάρτιση των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης.

Στάθμιση τεχνικής αξίας σύμβασης σε σχέση με τη προσφερόμενη τιμή

Η στάθμιση της τεχνικής αξίας της σύμβασης σε σχέση με τη προσφερόμενη τιμή γίνεται με την επιλογή του κατάλληλου κατά περίπτωση συντελεστή, όπως αναλυτικά παρουσιάστηκε παραπάνω στο παράδειγμα χρήσης της μεθόδου αξιολόγησης των δύο φάσεων.

Θα πρέπει δηλαδή να επιλεγεί ο κατάλληλος συντελεστής ν που θα καθορίσει την τελική κατάταξη των προσφορών κατά φθίνουσα σειρά του τελικού βαθμού Λ :

$$\Lambda = T * \nu + K * (1-\nu)$$

όπου:

T = ο βαθμός αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς

K = το συγκριτικό κόστος της οικονομικής προσφοράς και

ν = ο συντελεστής στάθμισης τεχνικής αξίας σύμβασης με προσφερόμενη τιμή.

Μεγάλοι συντελεστές ν οδηγούν πρακτικά σε αναθέσεις στην προσφορά με την μεγαλύτερη τεχνική αξία, ενώ χαμηλοί συντελεστές ν αρχίζουν πρακτικά να μετατρέπουν το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς σε κριτήριο χαμηλότερης τιμής.

Με απλά λόγια ο συντελεστής ν καθορίζει το πόσο είναι διατεθειμένη η Αναθέτουσα Αρχή να «πληρώσει» επιπλέον προκειμένου να αναθέσει τη σύμβαση σε μια προσφορά μεγαλύτερης τεχνικής αξίας. Ο καθορισμός του κατάλληλου (ανάλογα με τις απαιτήσεις της κάθε σύμβασης) συντελεστή ν είναι από τους κυριότερους παράγοντες επίτευξης της βέλτιστης σχέσης Ποιότητας/Τιμής (value for money).

Το παρακάτω παράδειγμα παρουσιάζει τον τρόπο που λειτουργεί ο συντελεστής στάθμισης.

Πίνακας 2-18: Τρόπος λειτουργίας συντελεστή στάθμισης

Έστω ότι έχει επιλεγεί συντελεστής στάθμισης τεχνικής αξίας σύμβασης με προσφερόμενη τιμή $v=80\%$, τότε το κλάσμα $v/(100-v) = 80/20 = 4$, μας δείχνει ότι έχουμε αποφασίσει να δεχθούμε υψηλότερη τιμή μέχρι 4% προκειμένου να πετύχουμε αύξηση της τεχνικής αξίας κατά 1% ή υψηλότερη τιμή μέχρι 8% για αύξηση τεχνικής αξίας κατά 2% κ.ο.κ.

Δηλαδή εάν μια οικονομική προσφορά είναι υψηλότερη κατά 4,1% ($4,1 > 4$) από μια άλλη ενώ έχει τεχνική αξία (βαθμολογία τεχνικής αξιολόγησης) χαμηλότερη κατά 1%, τότε θα προτιμηθεί η προσφορά με τη φθηνότερη τιμή και τη χαμηλότερη τεχνική αξία.

Αντίθετα εάν μια οικονομική προσφορά είναι υψηλότερη κατά 3,9% ($3,9 < 4$) από μια άλλη ενώ έχει τεχνική αξία (βαθμολογία τεχνικής αξιολόγησης) χαμηλότερη κατά 1%, τότε θα προτιμηθεί η προσφορά με τη υψηλότερη τιμή και τη μεγαλύτερη τεχνική αξία.

Αντίστοιχα στην περίπτωση του συντελεστή στάθμισης **$v=60\%$** , το κλάσμα αντιστοίχισης αξίας τεχνικής λύσης με προσφερόμενη τιμή είναι: $v/(100-v) = 60/40 = 1,5$ δηλαδή παρατηρούμε ότι μειώνεται σημαντικά. Επομένως μειώνεται σημαντικά και το επιπλέον ποσοστό επί της προσφερόμενης τιμής που είναι διατεθειμένη να αποδεχθεί η Αναθέτουσα Αρχή για να αναθέσει τη σύμβαση σε προσφορές με μεγαλύτερη τεχνική αξία.

Για να υπάρξει σύγκριση των αποτελεσμάτων στη τελική κατάταξη των προσφορών με τη χρήση των συντελεστών στάθμισης **80 και 60**, παρουσιάζουμε τα παραπάνω παραδείγματα και για την περίπτωση που είχε επιλεγεί ο συντελεστής 60.

Εάν μια οικονομική προσφορά είναι υψηλότερη κατά 1,6% ($1,6 > 1,5$) από μια άλλη ενώ έχει τεχνική αξία (βαθμολογία τεχνικής αξιολόγησης) χαμηλότερη κατά 1%, τότε θα προτιμηθεί η προσφορά με τη φθηνότερη τιμή και τη χαμηλότερη τεχνική αξία.

Αντίθετα εάν μια οικονομική προσφορά είναι υψηλότερη κατά 1,4% ($1,4 < 1,5$) από μια άλλη ενώ έχει τεχνική αξία (βαθμολογία τεχνικής αξιολόγησης) χαμηλότερη κατά 1%, τότε θα προτιμηθεί η προσφορά με τη υψηλότερη τιμή και τη μεγαλύτερη τεχνική αξία.

Για να βοηθηθούν οι Αναθέτουσες Αρχές στον καθορισμό του καταλληλότερου κατά περίπτωση συντελεστή στάθμισης τεχνικής αξίας σύμβασης με προσφερόμενη τιμή, παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί οι κυριότεροι παράγοντες που κατά τεκμήριο θα οδηγήσουν σε επιλογή υψηλότερων συντελεστών.

Πίνακας 2-19: Παράγοντες που οδηγούν στην επιλογή υψηλότερων συντελεστών στάθμισης

- Συμβάσεις με εξειδικευμένο αντικείμενο για τις οποίες δεν υπάρχει σημαντική εμπειρία στην αγορά και επομένως η Αναθέτουσα Αρχή είναι διατεθειμένη προκειμένου να διασφαλίσει την επιτυχή υλοποίησή τους να αποδεχθεί υψηλότερο τίμημα
- Συμβάσεις των οποίων το αποτέλεσμα είναι κρίσιμο και μεγάλης σημασίας για την Αναθέτουσα Αρχή. Η σημασία μπορεί να προέρχεται από:
 - σημαντικά οφέλη από την εκτέλεση της σύμβασης
 - σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις από την μη επιτυχή ή καθυστερημένη εκτέλεση της σύμβασης
 - μεγάλο αριθμό έμμεσα ή άμεσα ωφελουμένων
 - ανάγκη συμμόρφωσης σε υποχρεώσεις και δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί σε εθνικό επίπεδο.